

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ξενίδου Μαρία
ΠΕ02.ΕΑΕ
ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. Φλώρινας

Πρόκληση

ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

- Μαθησιακό στυλ
- Κοινωνικό-πολιτισμικό υπόβαθρο
- Ενδιαφέροντα
- Δεξιότητες
- Δυσκολίες

Νέα Δεδομένα

ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Επιτακτική η ανάγκη για επαναπροσδιορισμό και διαφοροποίησης τόσο της διδασκαλίας όσο και της αξιολόγησης, λαμβάνοντας υπόψιν:

- την ετοιμότητα
- τα ενδιαφέροντα
- το μαθησιακό στυλ
- τις δυσκολίες

Αξιολόγηση μαθητών

Τυπική

Άτυπη

Εναλλακτική

ΕΙΔΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Αρχική, Διαμορφωτική, Τελική

ΣΚΟΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού και μαθητή
(αξιολόγηση για τη μάθηση)

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Αρχικό επίπεδο, ενδιαφέρον και προσπάθεια, περιβάλλον

Εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης

Αντί της αριθμητικής αποτίμησης της επίδοσης χρειάζεται μια μορφή αξιολόγησης που παρέχει ανατροφοδότηση και ίσες ευκαιρίες σε όλους τους μαθητές.

Η εναλλακτική αξιολόγηση δεν αντικαθιστά τις παραδοσιακές μορφές αξιολόγησης, αλλά χρησιμοποιείται παράλληλα με αυτές, ώστε

- > οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν την πρόοδό τους
- > οι διδάσκοντες να παρακολουθούν τις επιδόσεις, τις γνώσεις, τις ανάγκες των μαθητών

(Ηλιοπούλου & Ρουσουλιώτη, 2019)

Η εναλλακτική αξιολόγηση
δεν περιορίζεται σε ένα σχεδιασμένο για όλους τους μαθητές τεστ που
δίνεται σε συγκεκριμένο χρόνο,
αλλά αποτελεί μια συνεχή και
πολυεπίπεδη διαδικασία με ανατροφοδοτικό
χαρακτήρα

(Smith,1999)

Εναλλακτική αξιολόγηση

άτυπη αξιολόγηση
(informal assessment)

αυθεντική αξιολόγηση
(authentic assessment)

δυναμική αξιολόγηση
(dynamic assessment),

συμπληρωματική αξιολόγηση
(complementary assessment)

συνεχής αξιολόγηση
(continuous assessment)

(Τσαγγάρη, 2011)

Τρόποι εναλλακτικής αξιολόγησης	ο φάκελος εργασιών του μαθητή (portfolio) η συνθετική ερευνητική εργασία (project)	η αυτοαξιολόγηση (self-assessment) η αλληλοαξιολόγηση (peer-assessment)
η συστηματική παρατήρηση (observations) η ρουμπρίκα (rubrics assessment)	η περιγραφική αξιολόγηση (descriptive assessment) η δραματοποίηση (dramatization)	τα ημερολόγια (diaries/journals/logs) η αντιπαράθεση γνώμων (debates) (Griva & Kofou, 2017, Ηλιοπούλου και Ρουσουλιώτη, 2017)

Οφέλη εναλλακτικής αξιολόγησης

Ενεργός εμπλοκή μαθητή
και ενίσχυση
αυτοεκτίμησης

Αξιοποίηση γνώσεων και
δεξιοτήτων σε
αυθεντικές καταστάσεις

Έμφαση στη διαδικασία
και όχι στο αποτέλεσμα

Αποφυγή στείρας
απομνημόνευσης

Ανώτερες γνωστικά
διεργασίες

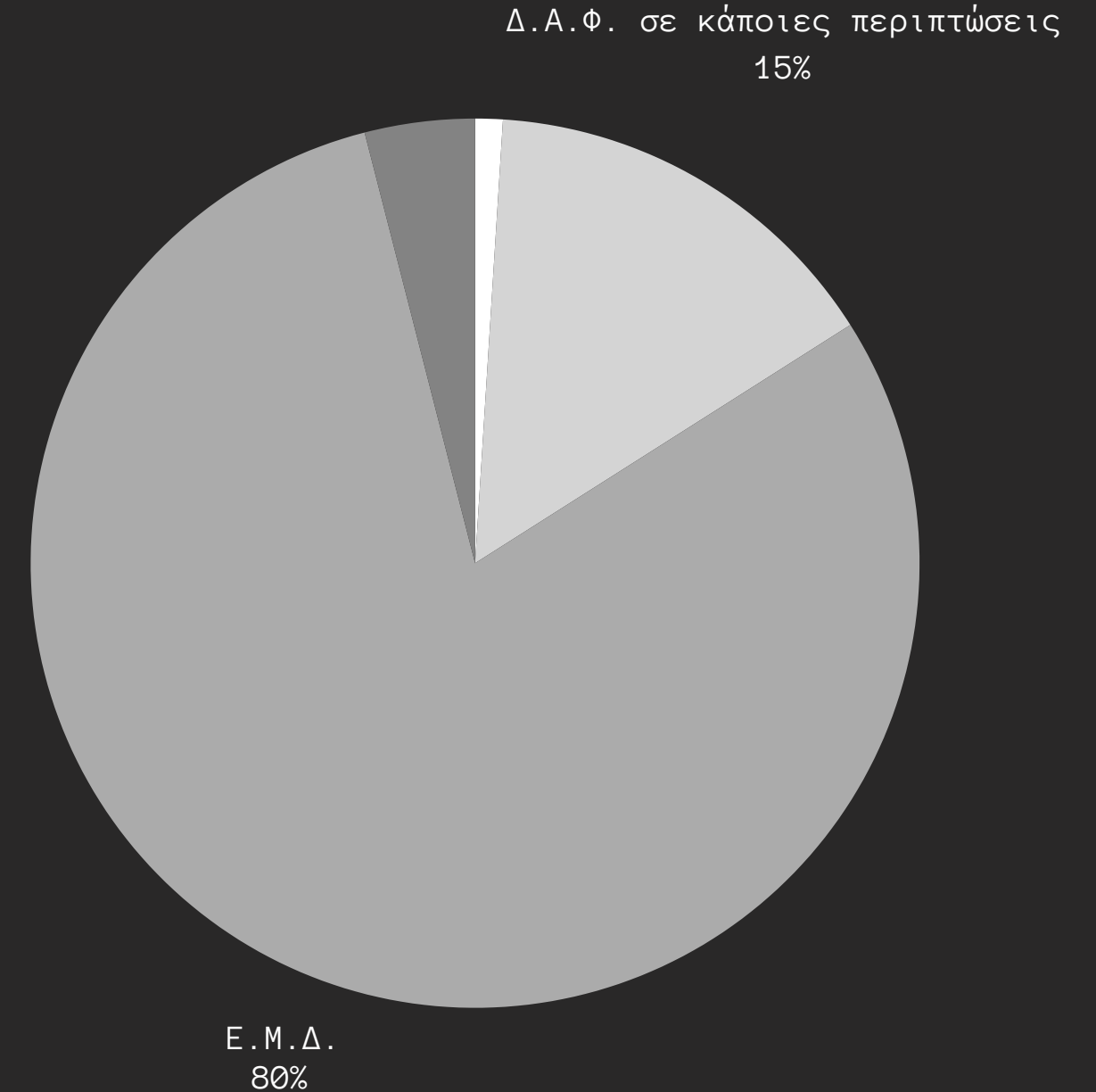
(Griva & Kofou ,2017,
Ηλιοπούλου και Ρουσουλιώτη 2017)

Εισήγηση ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. για εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης

ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Σε Μαθητές με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες, όπως μαθητές με δυσκολίες μάθησης, συναισθηματικές δυσκολίες, όπως και διαταραχές λόγου προτείνεται η αξιολόγηση να γίνεται μέσω εναλλακτικών τρόπων αξιολόγησης.

Εντάσσεται η
προφορική εξέταση
στους
εναλλακτικούς
τρόπους
αξιολόγησης;
Όχι.

Προφορικά εξετάζονται μόνο οι μαθητές των οποίων
η αξιολογική έκθεση από το οικείο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.
αναφέρει ρητώς την προφορική εξέταση και την
απαλλαγή από τις γραπτές δοκιμασίες.

Γραπτές δοκιμασίες και εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης

Ανάλογη εισήγηση από το
οικείο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΧΩΡΟΣ

ήσυχο και άνετο χωρίς περισπασμούς περιβάλλον

ΧΡΟΝΟΣ

παροχή επιπλέον χρόνου

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Χρήση βοηθητικών εργαλείων, όπως αριθμομηχανές και λεξικά

Γραπτές δοκιμασίες και εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης

Ανάλογη εισήγηση από το
οικείο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΜΟΡΦΗΣ

Απλή διατύπωση του ζητούμενου

Μεγαλόφωνη ανάγνωση ζητούμενου

Ανά άσκηση παροχή διευκρινήσεων

Υπογράμμιση λέξεων-κλειδιά που υπάρχουν στο
ερώτημα

Αυξημένος κενός χώρος ανάμεσα στα στοιχεία της
εξέτασης

Περιορισμένες απαιτήσεις σε επίπεδο στίξης και ορθογραφίας

Κατασκευή δοκιμίων αξιολόγησης

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Ερωτήσεις μορφής Σωστό/Λάθος

Ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης

Ερωτήσεις αντιστοίχισης

Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενών

Θετικά

Αντικειμενικότητα

Εύκολη και γρήγορη βαθμολόγηση.

Εξετάζεται μεγάλο μέρος της ύλης,
αφού μπορεί να κατασκευαστεί
μεγάλος αριθμός ερωτήσεων.

Γίνονται προσιτές σε μαθητές με Ε.Ε.Α.

Προβληματισμοί

Αυξημένος χρόνος κατασκευής

Κίνδυνος τυχαίας επιλογής

Μείωση δημιουργικότητας

Ενδεικτικό παράδειγμα

1ο θέμα (Κατανόηση κειμένου, μονάδες 6)

- A.1.** Ποια είναι τα οφέλη του θεάτρου, σύμφωνα με το άρθρο;
A.2. Να εντοπίσετε στο κείμενο και να αναλύσετε σε 100 περίπου λέξεις πώς το θέατρο βοηθά στην βελτίωση των σχέσεων των μαθητών με τους καθηγητές τους.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ

- A1. Με βάση το κείμενο** να σημειώσετε “Σ” αν το περιεχόμενο της πρότασης είναι **Σωστό** και “Λ” είναι **Λάθος**
- Όλα τα παιδιά έχουν ταλέντα.
  - Το μόνο που κερδίζουν τα παιδιά είναι η εκμάθηση του έργου.
  - Τα παιδιά μαθαίνουν να λειτουργούν μόνα τους.
  - Το θέατρο ανήκει στις καλές τέχνες.
  - Τα παιδιά μαθαίνουν τη σημασία του ρήματος “μπορώ”.
  - Στο θέατρο παίζουν οι άριστοι μαθητές.

- A2.** Να **αναλύσετε** σε μια παράγραφο 10 σειρών τη φράση:
“Το θέατρο είναι ακόμη ένα μέσο ώστε τα παιδιά να συνεργαστούν βαθύτερα με τους καθηγητές τους, να δημιουργήσουν μια πιο δυνατή σχέση και να δουν ότι και εμείς οι «μεγάλοι» έχουμε ανησυχίες, αναζητήσεις και προβληματισμούς.”
(Θ.Π.)

(Λεπτομέρειες)

(Κατακλείδα)

2ο θέμα (Δομή και γλώσσα του κειμένου, 4 μονάδες)

- B.1.** Να βρείτε τη χρονική βαθμίδα και το ποιόν ενέργειας των υπογραμμισμένων ρημάτων του κειμένου.
- B.2.** Να βάλετε τα παρακάτω ρήματα του κειμένου στον παρατατικό, τον αόριστο και τον παρακείμενο (στο ίδιο πρόσωπο, έγκλιση και φωνή).
συμβάλλουν, βοηθά, υποδύονται.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ

2ο θέμα (Δομή και γλώσσα του κειμένου, 4 μονάδες)

	Ποιόν (Συνοπτικό/εξακολουθητικό/ συντελεσμένο)	Χρονική βαθμίδα (Παρόν/παρελθόν/μέλλον)
<u>συμβάλλουν</u>		
<u>να ξεχωρίσουμε</u>		
<u>θα παραστήσουν</u>		
<u>γνώριζε</u>		

- B.2.** Να βάλετε τα παρακάτω ρήματα του κειμένου στον παρατατικό, τον αόριστο και τον παρακείμενο (στο ίδιο πρόσωπο, έγκλιση και φωνή).

Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος	Παρακείμενος
<u>συμβάλλουν</u>			
<u>βοηθά</u>			
<u>υποδύονται</u>			

Ενδεικτικό παράδειγμα

B.3. Στις παρακάτω προτάσεις να εντοπίσετε τα **συνδετικά ρήματα** και τα **κατηγορούμενα**.

α) Ο κ. Χ εκλέχθηκε δήμαρχος, επειδή κέρδισε την εμπιστοσύνη των πολιτών.

β) Ο Θεόδωρος Αγγελόπουλος θεωρείται ο σπουδαιότερος Έλληνας σκηνοθέτης, που έδρασε τα τελευταία χρόνια.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ

Ι
B.3. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση

1) Ο κ. Χ εκλέχθηκε δήμαρχος, επειδή κέρδισε την εμπιστοσύνη των πολιτών.

Συνδετικό ρήμα είναι η λέξη

α) εκλέχθηκε   β) κέρδισε   γ) επειδή

Κατηγορούμενο είναι η λέξη

α) δήμαρχος   β) εμπιστοσύνη   γ) των πολιτών

2) Ο Θεόδωρος Αγγελόπουλος θεωρείται ο σπουδαιότερος Έλληνας σκηνοθέτης, που έδρασε τα τελευταία χρόνια.

Συνδετικό ρήμα είναι η λέξη

α) θεωρείται   β) που   γ) έδρασε

Κατηγορούμενο είναι η λέξη

α) Θεόδωρος   β) σκηνοθέτης   γ) Έλληνας

B.4. Να υπογραμμίσετε 2 ομοιόπτωτους και 2 ετερόπτωτους προσδιορισμούς, επισημαίνοντας, παράλληλα, το είδος τους.

α) Οι καλές τέχνες αναμφισβήτητα συμβάλλουν στην πνευματική καλλιέργεια των νέων.

β) Το θέατρο προσφέρει βελτίωση των σχέσεων των συντελεστών της παράστασης, των μαθητών και των καθηγητών.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ

B.4. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α με το συντακτικό τους ρόλο που δίνεται στη στήλη Β. Μια λέξη περισσεύει

α) Οι καλές τέχνες αναμφισβήτητα συμβάλλουν στην πνευματική καλλιέργεια των νέων.

A	B
καλλιέργεια	γενική κτητική
πνευματική	ρήμα
των νέων	υποκείμενο
τέχνες	επιθετικός προσδιορισμός
συμβάλλουν	αντικείμενο
	παράθεση

β) Το θέατρο προσφέρει σημαντική βελτίωση των σχέσεων των συντελεστών της παράστασης.

A	B
θέατρο	γενική κτητική
των σχέσεων	ρήμα
σημαντική	υποκείμενο
βελτίωση	επιθετικός προσδιορισμός
προσφέρει	αντικείμενο
	παράθεση

Ενδεικτικό παράδειγμα

Εξάλλου είναι ζήτημα ίσων ευκαιριών..

3^ο θέμα (Δραστηριότητα παραγωγής λόγου, 10 μονάδες)

Να γράψεις ένα γράμμα σε έναν φίλο σου στον οποίο προτείνεις να πάτε σε μια κινηματογραφική ταινία, όπως και τους λόγους πρέπει να έρθει. (200 λέξεις περίπου)

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ

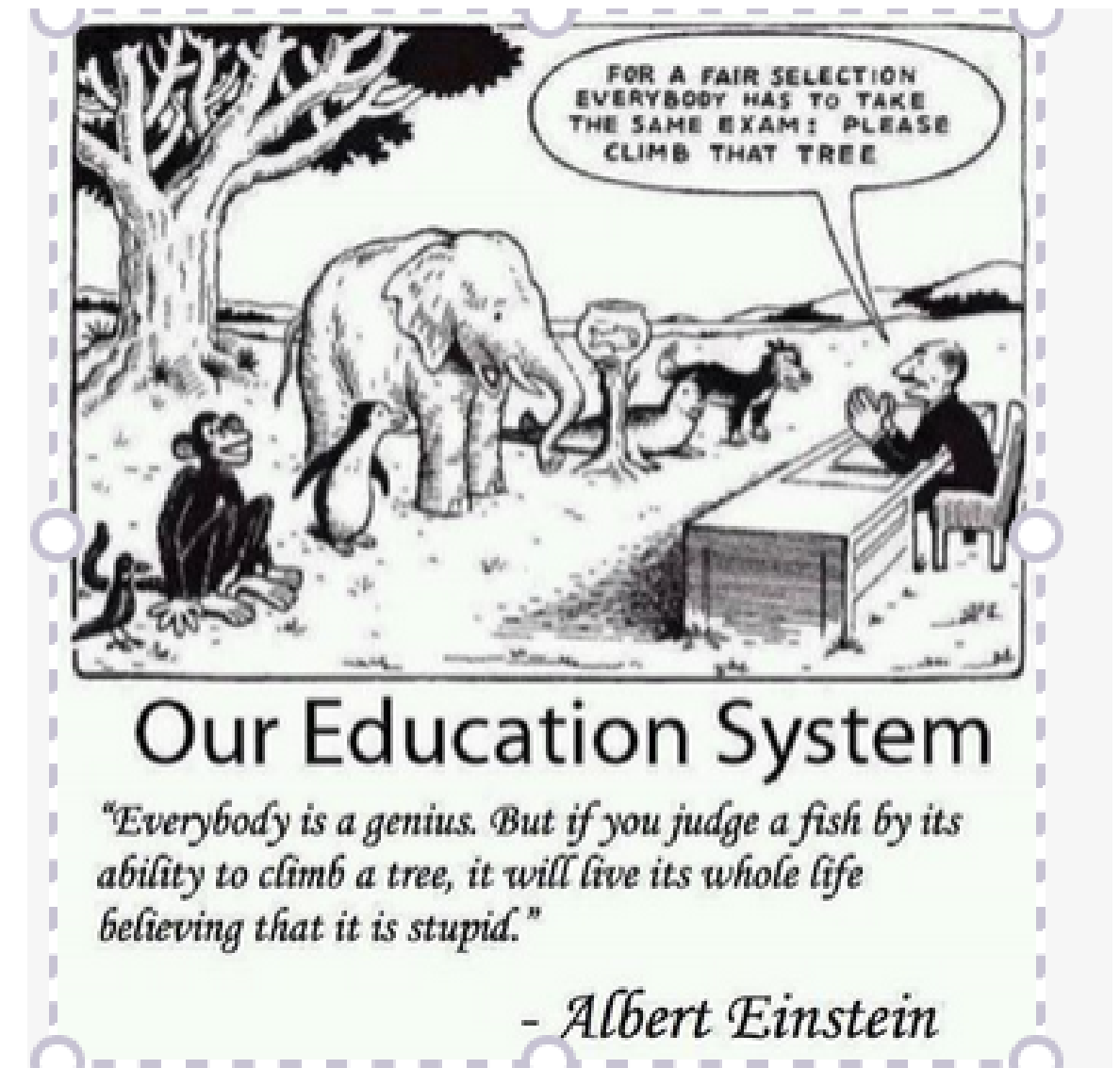
3^ο θέμα (Δραστηριότητα παραγωγής λόγου, 10 μονάδες)

Να γράψεις ένα γράμμα σε έναν φίλο σου στον οποίο προτείνεις να πάτε σε μια κινηματογραφική ταινία, όπως και τους λόγους πρέπει να έρθει. (200 λέξεις περίπου)

Επιστολή

Ταινία

Λόγοι
να έρθει

Στην πράξη..
οι εναλλακτικοί τρόποι έχουν
ενσωματωθεί στην
εκπαιδευτική διαδικασία και
αξιοποιούνται κατά την
αξιολόγηση πλήθους
μαθημάτων

Βιβλιογραφία

Barootchi, N., & Keshavarz, M. H. (2002). Assessment of achievement through portfolios and teacher-made tests. *Educational research*, 44(3), 279–288. Send it to us! We hope you learned something new.

Βαρσαμίδου, Α. και Ρες, Γ. (Φεβρουάριος 22, 2007). Ανοικτή και Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης: Μια ευέλικτη, πολυμορφική, «μαθητοκεντρική» αντιπρόταση.

Griva, E. & I. Kofou. 2017. *Alternative Assessment in Language Learning: Challenges and Practices*, 1ος τόμ. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης

Ηλιοπούλου, Κ. & Θ. Ρουσουλιώτη. 2017. “Εναλλακτική αξιολόγηση”, στο Επιμορφωτικό υλικό του προγράμματος “Διαδρομές στη διδασκαλία της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας” του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας. [<http://diadromes.greek-language.gr/course/view.php?id=15>]

Ηλιοπούλου, Κ., & Ρουσουλιώτη, Θ. (2019). Στάσεις και απόψεις εκπαιδευτικών για την εναλλακτική αξιολόγηση στη διδασκαλία της γλώσσας: πορίσματα έρευνας. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 39, 1(IKEECONF-2020-971), 415-434.

Smith, K. (1999). *Language Testing: Alternative Methods*. In Spolsky, B. (Ed.), *Concise Encyclopedia of Educational Linguistics*. Amsterdam: Elsevier, 703-706.

Tomlinson, C. A. (2014). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners*. Ascd.

Τσαγγαρή, Ν. 2011. “Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης”.

[http://rcel.enl.uoa.gr/periodical/articles/Article5_Dina_Tsagari_periodical.pdf]

Σας ευχαριστώ για την προσοχή
σας!